

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ing. Davida Bokra a soudkyň JUDr. Olgy Římalové a Mgr. Kateřiny Horákové v právní věci navrhovatele: **MSB Legal, v. o. s.**, IČO 267 70 385, se sídlem Bucharova 1314/8, 158 00 Praha 5, zastoupen Mgr. Vladislavem Jirkou, Ph.D., advokátem, se sídlem Bucharova 1314/8, Stodůlky, 158 00 Praha 5, za účasti: **Nadační fond proti korupci**, IČO 248 21 659, se sídlem Na Florenci 1270/31, Nové Město, 110 00 Praha 1, zastoupen JUDr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem, se sídlem Opletalova 1535/4, Nové Město, 110 00 Praha 1, o zrušení Nadačního fondu proti korupci, k odvolání navrhovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2013, č. j. 74 Cm 256/2012-85,

t a k t o :

I. Usnesení soudu prvního stupně **se potvrzuje.**

II. Navrhovatel je povinen zaplatit Nadačnímu fondu proti korupci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 8.228 Kč do tří dnů od právní moci usnesení k rukám jeho právního zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

Soud prvního stupně v záhlaví uvedeným usnesením zamítl návrh na zrušení Nadačního fondu proti korupci /dále též jen „nadační fond“/ (výrok I.) a navrhovateli uložil povinnost zaplatit nadačnímu fondu náhradu nákladů řízení ve výši 12.342 Kč (výrok II.).

Soud prvního stupně vyšel z tvrzení navrhovatele o tom, že nadační fond závažným způsobem a dlouhodobě porušuje zákon o nadacích, zřizovací smlouvu i statut, neboť jeho faktická činnost je v rozporu s účelem založení nadačního fondu a nenaplnuje podstatu obecně prospěšného cíle ve smyslu zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech (dále jen „zákon o nadacích“), když se soustřeďuje nikoli na podporu třetích osob v boji proti korupci formou odměňování osob, které nahlásily korupční jednání, ale sám veřejně „vyšetřuje“ korupční jednání, pořádá tiskové konference, na kterých veřejnosti předkládá svá zjištění a jiným způsobem aktivně jedná prostřednictvím svých zřizovatelů, členů správní rady a dalších osob. Statut nadačního fondu je pro obcházení § 1 zákona o nadacích neplatný dle § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen

„obč. zák.“) v části, v níž upravuje jako činnost nadačního fondu udržování databáze případů korupce ve veřejné správě a v provádění investigativní činnosti s cílem odhalovat korupci. Udílením grantů nadační fond zastírá objednávání služeb u společnosti V97 s. r. o. Formu nadačního fondu zvolili jeho zřizovatelé účelově pro zvýšení důvěryhodnosti, a též z důvodu daňových zvýhodnění. Nadační fond si podle navrhovatele účelově vybírá kauzy, které má zájem mediálně prezentovat, tato jeho činnost je systematicky zaměřená na navrhovatele a vymezený okruh jeho klientů, a nadační fond je přitom veden jiným úmyslem, než bojem proti korupci. Prezentovaný účel nadačního fondu popírají „vyšetřovatelské aktivity“ člena správní rady Karla Randáka, dále aktivity dalšího ze zakladatelů nadačního fondu Karla Janečka, spočívající v prezentování neověřených a nepravdivých tvrzení a prezentování nezákonně získaných dokumentů, a též mediální vystoupení Ing. Radima Jančury, dalšího člena správní rady. Činnost nadačního fondu naplňuje znaky skutkových podstat trestných a jiných protiprávních činů - poškozování cizích práv, porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí, pomluvy, krivého obvinění, jak navrhovatel popsal v trestním oznámení ze dne 23. 2. 2012.

Dále soud prvního stupně vyšel z toho, že navrhovatel shledává svůj právní zájem na zrušení nadačního fondu dle § 7 odst. 5 zákona o nadacích v tom, že nadační fond závažným způsobem zasahuje do subjektivních práv navrhovatele a jeho dlouhodobějších a významných klientů tím, že navrhovatele dlouhodobě veřejně osočuje a znevažuje, poškozují jeho dobré jméno a systematicky jej diskredituje v pozici poskytovatele právních služeb na českém trhu šířením nepravdivých a hrubě zkreslených informací vyvolávajících dojem, že navrhovatel je napojen na skupiny vyvíjející dle tvrzení nadačního fondu protiprávní činnost. Tak tomu bylo například na tiskových konferencích nadačního fondu ve dnech 6. 12. 2011, 15. 2. 2012 a 4. 10. 2012. Přitom v případě takového podezření má nadační fond správně své poznatky předložit orgánům činným v trestním řízení, a ne je použít k účelovému poškozování dobré pověsti soukromých osob prostřednictvím veřejných vystoupení, na nichž se takto poškozované osoby nemohou adekvátně bránit. Osobou, která osvědčí právní zájem na zrušení nadačního fondu dle § 7 odst. 5 zákona o nadacích, je každá osoba, jejíž zájmy hmotněprávní povahy v podobě subjektivního práva nebo právem chráněného zájmu jsou v přímé vazbě k navrhovanému zrušení. Obdobně je tomu podle navrhovatele v případě zrušení obchodní společnosti dle § 68 odst. 6 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obch. zák.“), kdy je mezi okruh aktivně legitimovaných osob řazen i věřitel ze závazkového právního vztahu ke zrušované společnosti. Navrhovatel tedy dovozuje, že v řízení osvědčil zásah nadačního fondu do práva na ochranu dobré pověsti, který aktivní legitimaci navrhovatele zakládá; přičemž nadační fond v této činnosti pokračuje i po podání návrhu.

Dále soud prvního stupně konstatuje podstatný obsah vyjádření nadačního fondu k podanému návrhu. Nadační fond argumentuje tím, že novela zákona o nadacích výslovně umožňuje nadacím a nadačním fondům vykonávat vlastní činnost, což je nadacemi a nadačními fondy využíváno pořádáním společenských večerů, seminářů, benefičních koncertů apod. Obecně prospěšné cíle jsou v zákoně vymezeny pouze demonstrativně, a v konečném důsledku záleží na posouzení soudem - boj proti korupci takovým cílem bezesporu je. Nadační fond uvádí výčet osob, které se zasloužily o odhalení korupce ve veřejné správě, a kterým poskytl nadační příspěvek nazvaný Cena za odvalu v celkové výši 1.500.000 Kč. Z 28 projektů nadačního fondu se týkají klientů navrhovatele dva projekty - kauza Dopravního podniku hl. m. Prahy, akciová společnost, a kauza Nemocnice Na Homolce. Společnosti V97 s. r. o. byl nadační příspěvek poskytnut na analýzu korupčních vztahů v segmentu státní správy, a to po splnění standardních podmínek jako u jiných

beneficiantů – tedy na základě doporučení grantového výboru a následného schválení správní radou. Audit účetnictví nadačního fondu neshledal, že by poskytnutí některého z nadačních příspěvků byl v rozporu s právními předpisy. Informace a dokumenty při podezření ze spáchání trestného činu nadační fond předává orgánům činným v trestním řízení, a to buď formou trestního oznámení, nebo formou prostého postoupení dokumentů v rámci podání vysvětlení - k tomu nadační fond uvádí podaná trestní oznámení. Členové správní rady Karel Randák a Karel Janeček vykonávají svoji funkci bezplatně, naopak oba poskytli nadačnímu fondu finanční dar. Podle ustálené judikatury za jejich případné verbální excesy neodpovídá nadační fond, ale samy tyto osoby, a mají být řešeny příslušnými právními prostředky. Proti nadačnímu fondu nebylo zahájeno žádné trestní stíhání. Jestliže se navrhovatel domnívá, že nadační fond neoprávněně zasahuje do jeho dobré pověsti, je oprávněn se proti tomuto jednání bránit odpovídajícími právními prostředky, např. žalobou na ochranu dobré pověsti. Návrh na zrušení nadačního fondu odpovídajícím právním prostředkem není. Právní zájem navrhovatele na zrušení nadačního fondu dovodit nelze.

Na základě shora uvedených skutkových tvrzení navrhovatele soud prvního stupně, vycházející z § 7 odst. 6 odst. a) zákona o nadacích, dovodil podmínku osvědčení právního zájmu navrhovatele na zrušení nadačního fondu, která však podle jeho mínění nebyla v projednávané věci splněna. Právní zájem navrhovatele na požadovaném zrušení nadačního fondu neosvědčuje ani tvrzený zásah účastníka do práva na ochranu dobré pověsti navrhovatele. K ochraně dobré pověsti právnické osoby jsou vymezeny právní prostředky v § 19b zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“). Ten, do jehož dobré pověsti bylo zasaženo, je oprávněn domáhat se u soudu odstranění tohoto stavu, resp. uložení povinnosti takového jednání se zdržet. Jestliže lze nápravy tvrzeného porušení práva docílit těmito prostředky, nemůže být dán právní zájem na zrušení nadačního fondu. Soud prvního stupně pak uzavřel, že za tohoto stavu je nadbytečné zabývat se konkrétně jednotlivými tvrzeními o protiprávním jednání nadačního fondu. Proto nedostatek právního zájmu navrhovatele soud prvního stupně návrh zamítl.

O nákladech řízení soud prvního stupně rozhodl dle § 146 odst. 1 písm. a) věty za středníkem o. s. ř. Okolnosti případu, které odůvodňují přiznání náhrady nákladů řízení nadačnímu fondu soud prvního stupně spatřuje v tom, že navrhovatel, jímž je renomovaná advokátní kancelář, u níž lze předpokládat znalost skutečného obsahu pojmu „právní zájem“, tento právní zájem neosvědčil a nadační fond byl nucen vynaložit náklady na svoji obranu prostřednictvím svého právního zástupce. Za tři úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátního tarifu) /převzetí věci, písemné podání ve věci samé ze dne 21. 2. 2013, písemné podání ve věci samé ze dne 24. 10. 2013/ při tarifní hodnotě 50.000 Kč dle § 9 odst. 4 písm. c) advokátního tarifu činí sazba mimosmluvní odměny podle § 7 bodu 5 advokátního tarifu 3.100 Kč za jeden úkon právní služby; celkem 9.300 Kč. K tomu náleží náhradu hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. 21% DPH z této částky, jež náleží k nákladům řízení podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř., činí 2.142 Kč. Celkem činí náklady řízení vynaložené nadačním fondem a přiznané mu soudem prvního stupně 12.342 Kč.

Proti usnesení soudu prvního stupně podal navrhovatel odvolání, navrhuje, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolatel soudu prvního stupně vytýká nesprávné právní posouzení věci a z podstatné části též nepřezkoumatelnost. Podle odvolatele je k podání návrhu podle § 7 odst. 6 odst. a) zákona o nadacích oprávněna každá osoba, jejíž zájmy hmotněprávní povahy v podobě

subjektivního práva nebo právem chráněného zájmu jsou v přímé vazbě k navrhovanému zrušení. Tento zájem hmotněprávní povahy vzhledem k popsání jednání nadačního fondu, jímž zasahuje do subjektivních práv navrhovatele, navrhopatel osvědčil. Navrhovatel je tedy aktivně legitimován k podání návrhu bez ohledu na to, že je současně oprávněn domáhat se ochrany své dobré pověsti dle § 19b obč. zák.; soud prvního stupně se totiž nevypořádal s tvrzenou intenzitou zásahů nadačního fondu do práv navrhovatele. Důvod pro zrušení nadačního fondu je dán s účinností od 1. 1. 2014 též podle § 401 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), neboť neplní účel, ke kterému byl zřízen.

Nadační fond ve vyjádření k odvolání navrhl, aby odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil. K tomu vyvrací důvody odvolání, odkazuje na odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, s nímž se zcela ztotožňuje. Podotýká, že dnem 21. 10. 2014 se nadační fond stal - zastoupený svým ředitelem Petrem Soukenkou - členem Rady vlády pro koordinaci boje proti korupci, která je poradním orgánem vlády pro oblast boje s korupcí.

Podle čl. II. bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb., jímž byl s účinností od 1. 1. 2014 novelizován občanský soudní řád, se pro řízení zahájená před nabytím účinnosti tohoto zákona použije občanský soudní řád ve znění účinném do 31. 12. 2013. V odvolacím řízení, zahájeném podání odvolání dne 22. 1. 2014, postupoval odvolací soud dle občanského soudního řádu v platném znění.

Po přezkoumání odvoláním napadeného usnesení soudu prvního stupně § 212 o. s. ř. odvolací soud dospěl k závěru, že odvolání navrhovatele není důvodné.

Odvolací soud vyšel při přezkumu usnesení soudu prvního stupně s ohledem na den vydání rozhodnutí soudu prvního stupně (25. 11. 2013) z právní úpravy důvodů zrušení nadačního fondu v zákoně o nadacích ve znění účinném do 31. 12. 2013.

Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně o nedostatku právního zájmu navrhovatele na zrušení nadačního fondu, přičemž má za to, že otázku právního zájmu je třeba řešit ve vazbě na tvrzený důvod pro jeho zrušení.

Podle § 7 odst. 6 nadačního zákona soud na návrh zřizovatele, vykonavatele závěti nebo osoby, která osvědčí právní zájem, nadaci nebo nadační fond zruší též, jestliže

a) nadace nebo nadační fond při své činnosti závažným způsobem nebo opakovaně porušuje tento zákon, nadační listinu nebo statut,

b) v uplynulém roce se nekonalo ani jedno zasedání správní rady nebo nebyli zvoleni členové orgánů nadace nebo nadačního fondu, popřípadě revizor namísto členů, jejichž členství, popřípadě funkce zanikly před více než rokem, nebo

c) nadace nebo nadační fond neplní po dobu nejméně dvou let účel, pro který byly zřízeny, zejména jestliže nadace neposkytuje v uvedené době nadační příspěvky, a nadace nebo nadační fond ve lhůtě soudem stanovené nezjedná nápravu.

Odvolací soud nemá pochybnosti o tom, že boj proti korupci je účelem a cílem společensky užitečným ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o nadacích.

Z důkazů provedených v odvolacím řízení (výročních zpráv za roky 2011 a 2012, jež předchází rozhodnutí soudu prvního stupně, přičemž ve sbírce listin nadačního rejstříku jsou obsaženy též výroční zprávy za následující roky 2013 a 2014) vyplývá, že nadační fond plní

účel, ke kterému byl zřízen, jak je vyjádřen ve zřizovací smlouvě, statutu a zapsán v nadačním rejstříku. Nadační fond (mimo jiné) přijímá žádosti a vyplácí nadační příspěvky (v celkové výši 1.772.700 Kč v roce 2011 a 1.280.000 Kč v roce 2012) a uděluje ceny za odvalu při odhalování korupčního jednání. Důvod pro zrušení nadačního fondu podle § 7 odst. 6 písm. c) nadačního zákona tak nepřipadá do úvahy, stejně jako důvod pro jeho zrušení dle písm. b) tohoto ustanovení.

Tvrzení navrhovatele směřují primárně ke zbývajícím důvodům zrušení nadačního fondu dle § 7 odst. 6 písm. a) nadačního zákona. Argumentaci navrhovatele, že vlastní aktivní činností - „vyšetřováním“ korupčního jednání, pořádáním tiskových konferencí za účelem předkládání zjištění veřejnosti, či dalším aktivním jednáním prostřednictvím svých zřizovatelů, členů správní rady a dalších osob, nadační fond závažným způsobem a dlouhodobě porušuje zákon o nadacích, zřizovací smlouvu i statut, přisvědčit nelze.

Tak předně je třeba přisvědčit nadačnímu fondu, že již změny nadačního zákona realizované zákonem č. 158/2010 Sb., představují s účinností od 1. 7. 2010 posun od zakládání nadačních fondů výlučně k podpoře realizace obecně prospěšných účelů třetími osobami. Již v té době bylo akceptovatelné, aby nadace a nadační fondy realizovaly v rámci svého obecně prospěšného účelu vlastní programy, jak naznačuje např. poslední odstavec bodu 2 důvodové zprávy k této novele, podle něhož „návrh zákona jasněji definuje činnost nadací a nadačních fondů, a to o definici realizace vlastních programů a odlišení nákladů na tyto aktivity a nákladů na správu nadace a poskytování nadačních příspěvků. Realizace vlastních programů nadace je u nás běžnou praxí a odpovídá i standardní situaci v činnosti nadací ve většině vyspělých demokratických států Evropské unie.“

Ještě výraznější posun představuje úprava účelu nadačního fondu v § 394 odst. 1 o. z., podle něhož zakladatel zakládá nadační fond k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky; podle důvodové zprávy (str. 104) nejsou s ohledem na nepovinné vytváření nadační jistiny ani výrazně omezeny podnikatelské a investiční aktivity nadačního fondu. Odvolací soud ohledně širšího rámce a souvislostí této liberalizace odkazuje na komentářovou literaturu - např. Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, 1522 - 1525 s.

Závěr odvolatele, podle něhož se nadační fond musí nutně omezit jen na poskytování nadačních příspěvků a podporu aktivit realizovaných třetími osobami není v souladu s právní úpravou účinnou v době rozhodování soudu prvního stupně, a odporuje též stávající právní úpravě, jež reflektuje vývoj většinového konceptu fundací v kontinentálním právním prostředí. Souběžná realizace vlastních programů nadačního fondu, jak se podávají především z článku 10 jeho statutu, a to v mezích jeho základního účelu, nepředstavuje porušení nadačního zákona, nadační listiny nebo statutu, tím méně závažné či opakované, jak vyžaduje skutková podstata citovaného § 7 odst. 6 písm. a) nadačního zákona. Ani tento důvod pro zrušení nadačního fondu není podle mínění odvolacího soudu dán.

Jinou otázkou jsou případné, navrhovatelem tvrzené, excesy nadačního fondu či jednotlivých členů správní rady event. dalších osob spjatých s nadačním fondem, z nichž navrhovatel dovozuje svůj právní zájem ve smyslu návětí citovaného § 7 odst. 6 nadačního zákona. Zde se odvolací soud plně ztotožňuje s výše uvedenou argumentací soudu prvního stupně, a pro stručnost na ni odkazuje. K odkazu navrhovatele na § 68 odst. 6 obch. zák. lze uvést (pomineme-li zcela odlišný účel obchodních společností /viz. § 56 odst. 1 obch. zák./), že jistě ne každý věřitel obchodní společnosti osvědčí právní zájem na zrušení společnosti s likvidací. Bude totiž vždy záležet na konkrétních okolnostech, včetně toho, zda mohl

dosáhnout uspokojení svojí pohledávky žalobou na plnění apod. Je tomu tak proto, že zrušení společnosti, a v projednávané věci zrušení nadačního fondu, představuje až krajní řešení a odpovídající soudní řízení nemůže být platformou pro řešení sporů, pro jejichž řešení právní řád předpokládá v první řadě použití jiných právních prostředků.

S ohledem na výše uvedené důvody odvolací soud usnesení soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil (§ 219 o. s. ř.), včetně závislého výroku o náhradě nákladů řízení.

O nákladech odvolacího řízení odvolací soud rozhodl dle § 146 odst. 1 písm. a) věty za středníkem ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., maje ta za to, že přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení nadačnímu fondu odůvodňují okolnosti případu. Nadepsané řízení je sice tzv. nesporným řízením, v němž se uplatní § 120 odst. 2 o. s. ř., nicméně bylo zahájeno na návrh navrhovatele, který přišel s tvrzeními o tom, že nadační fond závažným způsobem a dlouhodobě porušuje zákon o nadacích, zřizovací smlouvu i statut, a že má právní zájem na jeho zrušení s ohledem na porušování práv navrhovatele a jeho klientů, a nadační fond se proti těmto tvrzením v řízení opakovaně ohrazoval. Řízení v projednávané věci tak nese současně zřetelné prvky faktického sporu mezi účastníky řízení, a za této situace je spravedlivé, aby navrhovatel nahradil nadačnímu fondu v odvolacím řízení účelně vynaložené náklady na právní zastoupení, neboť navrhovatel neuspěl ani se svým odvoláním. Za dva úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. g) a k) advokátního tarifu (vyjádření k odvolání ze dne 20. 2. 2014, účast při jednání odvolacího soudu dne 16. 12. 2015) náleží nadačnímu fondu náhrada odměny advokáta počítaná z tarifní hodnoty 50.000 Kč dle § 9 odst. 4 písm. c) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu ve výši po 3.100 Kč, celkem 6.200 Kč, k tomu náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu a 21% DPH z částky 6.800 Kč ve výši 1.428 Kč podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. Celkem činí náhrada nákladů odvolacího řízení na straně nadačního fondu 8.228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.; lze jej podat ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze.

V Praze dne 16. prosince 2015

Mgr. Ing. David B o k r, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
J. Kalousková